

Padomes secinājumi par Kongo Demokrātisko Republiku

1. Eiropas Savienība joprojām ir ļoti norūpējusies par politisko situāciju Kongo Demokrātiskajā Republikā (KDR), ko izraisa 2016. gada 31. decembra iekļaujošās politiskās vienošanās īstenošanas bloķēšana, kā arī par drošības situāciju vairākos valsts reģionos, kur vērojama nesamērīga spēka pielietošana. Situāciju vēl dramatiskāku padara ekonomikas un budžeta krīze, kas ļoti smagi skar iedzīvotājus.
2. ES atzinīgi vērtē 2016. gada 31. decembra vienošanos, kas ir vienīgais iespējamais ceļš, kā nodrošināt vajadzīgo leģitimitāti tām iestādēm, kurām vajadzētu vadīt pārejas procesu, tostarp prezidentūru. Ne opozīcijas vadītāja *Etienne Tshisekedi* nāve, ne drošības situācija nedrīkst kalpot par aizbildinājumu, lai sāktu apšaubīt šo procesu, kura rezultātā jānotiek demokrātiskai un mierīgai varas nomaiņai. Minētā vienošanās paredz cita starpā prezidenta palikšanu amatā, ar nosacījumu, ka tiktu iecelts opozīcijas izvirzītais premjerministrs un ka līdz gada beigām pagaidu kārtībā tiktu nodrošinātas visas institūcijas. Turklāt tā izslēdz iespēju, ka esošais prezidents paliktu amatā arī pēc šī posma beigām ES uzsver, ka steidzami jāpanāk, lai visas iesaistītās personas, jo īpaši prezidentu atbalstošais vairākums, efektīvi īstenotu vienošanos, lai līdz 2017. gada beigām varētu notikt vēlēšanas un tātad panākt pilnīgu konstitucionālu leģitimitāti. Nesen notikusī "*Rassemblement*" Viedo padomes jaunā prezidenta, kurš pildīs arī Nacionālās vienošanās izpildes padomes (*Conseil National de Suivi de l'Accord – CNSA*) priekšsēdētāja pienākumus, iecelšana ir pirmais solis šajā virzienā.
3. Šajā sakarībā ES atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu katoļu bīskapu konferences (*CENCO*) starpniecībai, jo tās morālā autoritāte, objektivitāte un leģitimitāte ir nepieciešamas procesa veiksmīgam iznākumam, turklāt Kongo *CENCO* autoritāti atzīst visi iesaistītie. ES atbalsta *CENCO* 2017. gada 22. februāra pilnsapulces vēstījumā paustos ieteikumus un aicina reģiona pārstāvjus un starptautisko sabiedrību arī turpmāk sniegt *CENCO* savu atbalstu. ES nosoda nesen notikušos vardarbības aktus pret baznīcām un citām *CENCO* iestādēm un atgādina, ka vainīgos jāsauc pie atbildības.
4. Dziļo institucionālo, drošības un sociāli ekonomisko krīzi, kas pārņēmusi valsti, nevar pārvarēt citādi, kā vien pilnībā īstenojot 2016. gada 31. decembra vienošanos un izveidojot tādu valdību, kam piemistu pietiekama leģitimitāte, lai aizvadītu valsti līdz vēlēšanām. Ir obligāti nepieciešami konkrēti panākumi, it īpaši steidzami ir jāieceļ premjerministrs no "*Rassemblement*". Turklāt ir steidzami jānodrošina spriedzes mazināšanas pasākumu īstenošana, piemēram, jāatbrīvo politieslodzītie, nekavējoties jāizbeidz pret viņiem vērstā vardarbība, jāizbeidz opozīcijas pārstāvju un pilsonisko aktīvistu iebiedēšana un patvaļīgie aresti un jāpārtrauc jebkāda tiesas iestāžu īstenošana politiski motivēta vajāšana. ES atzīmē, ka sieviešu iesaiste politiskajā dialogā ir bijusi ierobežota, un aicina atvieglināt viņu iesaisti vienošanās īstenošanā.
5. ES uzsver Neatkarīgās valsts vēlēšanu komisijas (*CENI*) atbildību un būtisko lomu, īstenojot demokrātisku un uzticamu vēlēšanu procesu. Šajā sakarā tā atkārtoti aicina veikt papildu pasākumus *CENI* pārskatāmības un pārvaldības jomā, kā arī steidzami noteikt reālu un uz vienprātību balstītu vēlēšanu grafiku un budžetu, lai vēlēšanas varētu notikt līdz 2017. gada beigām. ES aicina Nacionālo asambleju pēc iespējas drīz pieņemt leģislatīvos pasākumus, kas vajadzīgi vēlēšanu sarīkošanai un *CNSA* izveidei, kam šajos apstākļos ir jāuzņemas būtiska loma *CENI* pārraudzībā. Šie aspekti, kā arī nākamās valdības finanšu saistības varētu vairost pārliecību, kas ļautu ES un pārējiem partneriem mobilizēt savu atbalstu vēlēšanām.
6. ANO Drošības padome martā atjaunos Apvienoto Nāciju Organizācijas Stabilizācijas misijas Kongo Demokrātiskajā Republikā (*MONUSCO*) pilnvaras. Līdz ar to par prioritāti tiks izvirzīta nepieciešamo līdzekļu piešķiršana misijai, lai tā varētu izturēt jaunās politikas un drošības pārbaudījumus, pastiprinot civilās aizsardzības mehānismu un sniedzot pastāvīgu atbalstu vēlēšanu procesā.
7. ES stingri nosoda nopietnos cilvēktiesību pārkāpumus, kas nesen tika izdarīti KDR, un atgādina, ka cīņa pret nesodāmību neatkarīgi no tā, kas ir pārkāpēji, ir viens no obligātiem nosacījumiem mierīgam pārejas procesam un ilglaicīgai stabilitātei valstī. Varas iestādēm ir pilnībā jānodrošina cilvēktiesības un pamatbrīvības, it īpaši vārda brīvība, tostarp attiecībā uz neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem, kā arī pulcēšanās brīvība. Šajā ziņā ES par būtisku uzskata to, lai Apvienoto Nāciju Organizācijas Kopīgā cilvēktiesību biroja darbs KDR varētu netraucēti noritēt visā valstī.
8. ES pauž nožēlu par vardarbības perēkļu izveidošanos trijās Kasai provincēs un Kongo centrālajā daļā, kuri liecina par situācijas pasliktināšanās risku valstī. ES, tāpat kā ANO Drošības padomes locekļi, pauž bažas par nesen saņemto informāciju attiecībā uz

nopietnajiem cilvēktiesību un humanitāro tiesību pārkāpumiem, kurus Kasai provincēs ir izdarījuši vietējie bruņotie grupējumi, piemēram, par nelikumīgu bērnu kareivju vervēšanu un izmantošanu, kā arī par civiliedzīvotāju nonāvēšanu, ko izdarījuši KDR drošības spēku pārstāvji; šie pārkāpumi saskaņā ar starptautiskajām tiesībām varētu tikt uzskatīti par kara noziegumiem. ES pievienojas ANO Drošības padomes 2017. gada 25. februārī formulētajam aicinājumam, kurā no KDR valdības tiek prasīts nekavējoties sākt ticamu un objektīvu izmeklēšanu šo faktu noskaidrošanai, lai atbildīgos sauktu tiesas priekšā, un kurā ir arī izteikta vēlme, lai šā procesa atbalstam tiktu pieaicināta neatkarīga starptautiska izmeklēšana.

9. ES ir ļoti nobažījiesies par humanitārās situācijas pasliktināšanos vairākos valsts reģionos un grib uzsvērt, ka primārais ir humanitāro principu ievērošana un nepieciešamība garantēt piekļuvi skartajām iedzīvotāju grupām.

10. Bažas joprojām raisa arī stāvoklis austrumos, Kivu provincēs un Tangaņikā, tāpat kā informācija par to, ka bijušie M23 nemiernieku grupējumi iespējams atkal ķersies pie ieročiem. ES atgādina par Kongo Demokrātiskās Republikas varas iestāžu atbildību un mudina KDR bruņotos spēkus (*FARDC*) ar *MONUSCO* atbalstu darīt visu iespējamo, lai aizsargātu iedzīvotājus. Attiecībā uz M23 ES atgādina saistības, kas ir iekļautas Nairobi 2013. gada decembra deklarācijās, kā arī principus, kas izklāstīti pamat nolīgumā par mieru, drošību un sadarbību KDR un reģionā.

11. ES atgādina atbildīgajiem politiķiem un drošības spēku pārstāvjiem, ka tā ir iecerējusi pieņemt jaunus individuālos ierobežojošos pasākumus pret personām, kuras būs bijušas atbildīgas par nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem, būs mudinājušas uz vardarbību vai traucējušas panākt vienprātīgu un mierīgu krīzes risinājumu, kurā būtu ņemta vērā Kongo iedzīvotāju vēlme ievēlēt savus pārstāvjus. ES aicina Augsto pārstāvi sākt darbu šajā virzienā.

12. ES apstiprina, ka tā ir gatava, cik vien iespējams drīz, iesaistīties visaugstākā līmeņa politiskajā dialogā ar turpmāko valdību saskaņā ar Kotonū nolīguma 8. pantu. Tā ir gatava sniegt atbalstu, tostarp finansiālu atbalstu, tādām vēlēšanu procesam, kas atbilst visiem obligātajiem nosacījumiem. ES ir arī gatava turpināt sniegt atbalstu KDR iedzīvotājiem, kas ik dienas saskaras ar nopietnām sociālekonomiskajām grūtībām, un mudina strukturēti atsākt dialogu ar starptautiskajām finanšu iestādēm, lai panāktu ilglaicīgu risinājumu pašreizējai ekonomikas un budžeta krīzei.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press